

справедливу вартість фіксують у звіті про оцінку, а коли підприємство самостійно її встановлює – в акті визначення справедливої вартості відповідного об'єкта. Доцільним буде у другому випадку створити постійно діючу комісію з визначення справедливої вартості з відповідними повноваженнями та організувати систематизацію й збереження належним чином оформлених копій інформації з усіх ресурсів, до яких підприємство зверталось за вхідними даними (звіти із сайтів бірж, аналітика із сайта НБУ про відсоткові ставки, попередні контракти купівлі-продажу, інформаційні бюлетені, дані цінового моніторингу тощо).

У примітках до фінансової звітності обов'язково необхідно розкривати всю інформацію про порядок визначення справедливої вартості, який прийнятий на підприємстві (джерела даних, методика розрахунку вартості, обґрунтування оцінки тощо). Якщо підприємство періодично оцінює актив, використовуючи вхідні дані 3-го рівня, слід ще й розписати кількісний аналіз чутливості оцінки справедливої вартості до змін закритих вхідних даних.

Отже, справедлива вартість може розраховуватися на підставі різноманітних джерел інформації, відповідне застосування яких принесе різні результати. Під час визначення справедливої вартості слід враховувати трирівневу ієрархію вхідних даних. Непрофесійний вибір вхідних даних призведе до спотворення результату оцінки, і, як наслідок, недостовірності фінансової звітності.

КЛАСИФІКАЦІЙНІ ОЗНАКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВОГО СУПРОВОДЖЕННЯ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Маслобоєва К.В., студентка,
Сумський національний аграрний університет*

У процесі фінансово-господарської діяльності підприємства постійно вступають у розрахункові відносини з різними категоріями кредиторів. Для запобігання порушень і

---

* Науковий керівник – Довжик О.О., к.е.н., доцент

зловживань під час здійснення розрахункових операцій, слід правильно класифікувати, постійно моніторити їх проведення та відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Розгляду теоретико-практичних питань класифікації, організації та методики обліку кредиторської заборгованості присвячено праці Ф.Ф. Бутинця, Ю.А. Вериги, С.Ф. Голова, В.М. Костюченко, О.Є. Кузьміна, М.Ф. Огійчука, та інших.

Зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення [2].

Зобов'язання – заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, приведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди [1].

Кредиторська заборгованість – це сукупність боргів підприємства, організації, установи, фізичної особи-підприємця перед іншими господарюючими суб'єктами.

Існують різні форми кредиторської заборгованості:

- ✓ комерційна – на підставі договорів купівлі-продажу при постачанні продукції, товарів, робіт, послуг, отриманні попередньої оплати за них (момент оплати та постачання мають розходження у часі);

- ✓ на відносинах позики – одна сторона надає кредитні послуги іншій (договір кредиту, позики, поворотної фінансової допомоги);

- ✓ на основі забезпечення боргу цінними паперами – розрахунок векселем, залучення коштів через випуск облігацій;

- ✓ на основі трудових відносин – щомісячне нарахування заробітної плати власним працівникам (до моменту виплати існує зобов'язання);

- ✓ на основі відносин з державою – за податками та зборами, які мають місце в процесі функціонування підприємства.

Інша класифікація для потреб бухгалтерського обліку поділяє кредиторську заборгованість в залежності від терміну погашення на: довгострокову (термін погашення більше року) та поточну (термін погашення протягом операційного циклу або дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу).

Крім того, теоретики та практики бухгалтерського обліку ідентифікують поділ кредиторської заборгованості на: монетарну (така, що буде погашатися грошима); немонетарну (погашення якої здійснюватиметься продукцією, товарами, виконанням робіт, наданням послуг).

В умовах сьогодення, облік кредиторської заборгованості включає: відображення її на відповідних рахунках бухгалтерського обліку в момент виникнення; нарахування зобов'язань щодо сплати відсотків у разі їх наявності; нарахування зобов'язань зі сплати штрафів, пені при їх появі та визнанні; інвентаризація у визначених законодавством випадках та представлення результатів її проведення в обліку та звітності; відображення на рахунках бухгалтерського обліку погашення боргу; визнання дисконту/премії та нарахування їх амортизації щодо довгострокової кредиторської заборгованості.

Дослідивши теоретичну складову, можна ідентифікувати систему факторів, які впливають на ефективність управління кредиторською заборгованістю та організацію її обліку: кількість постачальників підприємства, характер взаємовідносин з кредиторами, рівень економічної довіри, узгодженість умов договорів, контроль термінів поставки та оплати, надійність постачання та інші.

Важливою компонентою управління кредиторською заборгованістю є правильний та своєчасний її аналіз, відповідно, керівництво суб'єкта господарювання повинне мати об'єктивну та оперативну інформацію щодо її стану. Формування даного інформаційного масиву відбувається в системі бухгалтерського обліку. Основними джерелами формування такої інформації є: первинні документи, реєстри аналітичного та синтетичного обліку по відповідним рахункам, підсумки інвентаризації зобов'язань, фінансова звітність (баланс (звіт про фінансовий стан) підприємства, звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), примітки до річної фінансової звітності) та інші. Важливу роль у підвищенні ефективності управління розрахунками відіграє чітке розмежування обов'язків між співробітниками підприємства, дотримання ними фінансової дисципліни, постійне підвищення їх кваліфікації та професіоналізму. Тільки на підставі своєчасної та об'єктивної

інформації користувачі зможуть приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо подальшого планування, облікового супроводження та контролю кредиторської заборгованості.

Отже, ефективне управління на підприємстві кредиторською заборгованістю надасть змогу оптимізувати показники фінансового стану, забезпечить оптимальні темпи виробництва та конкурентоспроможність. Досліджені теоретичні засади, методичні рекомендації класифікації, обліку кредиторської заборгованості будуть використані у подальших дослідженнях, зокрема при пошуку шляхів підвищення ефективності управління зобов'язаннями господарюючого суб'єкта на основі даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Література.

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (зі змінами і доповненнями). // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 07.05.2020).

2. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20 (зі змінами і доповненнями). // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00> (дата звернення: 07.05.2020).

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ КОМПОНЕНТИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ ЛОГІСТИЧНОГО СЕГМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

*Назаренко О.В., д.е.н., професор,
Сумський національний аграрний університет*

В умовах загострення конкуренції функціонування логістичного сегменту економіки в розрізі окремих бізнес-суб'єктів, виникає необхідність деталізації та вдосконалення інформаційного супроводження системи управління. Оптимальний рівень аналітичності, достатності інформації може бути забезпечено через якісну організацію управлінського